

Fyrstu ferð nýggja landsstýrið vant merkið á stong var fyrri trúlovisli Onnu Mariu, donsku prinsessuni.

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØDRALAG

NR. 7.

LEYGARDAGIN
26. JANUAR 1963

36. ÁRG.

Deyðaræddir fyri veljarunum!

Hava undirskrivað loysingar politik, men nú skelva teir fyri veljarum sínum og royna at krógva seg gamla sjálvstýrismenninir og fólkaplokksmenninir

Skjalið, sum teir 4 sjálvstýrisflokkarnir longu við fyrstu atløgu vórðu samdir um var eitt loysingar-skjal

»Tá ið samráðingarnar millum teir 4 fyrstu ferð slitaðu, var tað ikki uppá tann partin av skjalinum, sum viðvíkti broyting av stjórnarskipanini og yvirtøkumálum, men uppá TANN PRAKTISKA HEIMAPOLITIKKIN.« segði Erlendur Paturssonur.

»Um tan partin, sum viðvíkti broyting av stjórnarskipanina, harundir yvirtøkumálum, vóru vit allir fyra sjálvstýrisflokkarnir, tjóðveldið, fólkaplokkurin, gamli sjálvstýrisflokkurin og framburðsflokkurin, heilt samdir, legði Erlendur Paturssonur við og strikaði undir.

»Hetta hvíta skjalið (tað um stjórnarskipanarbroytingina) var skrivað á hvítu pappir» ERU VIT SAMDIR UM, MEN IKKI HETTA GULA« (Tað sum viðvíkti praktiska heimapolitikkinum, var skrivað á eitt gult pappir).

Harra Erlendur Patursson handaði okkum javnaðarmonnum bæði tað hvíta og tað gula skjalið, meðan Jóhan Simonsen og Frederik Hansen, tjóðveldismenn, vóru tilsteðgar. Formaður tjóðveldisins Hanus við Høgadalsá var ikki til-

steðis tá, tí hann var upptikin í reitjunum vegna sakina um tann sjeidda mannin.

Men á einum seinni fundi, segði Hanus, at honum dámdi best tað hvíta pappirið, sum vit javnaðarmenn ikki kundu ganga við til, men harafturimóti fall okkum vel tað gula pappirið um heimapolitikkin, tá ið nakrar broytingar vóru gjordar.

Hitt hvíta pappirið vóru sum sagt allir 4 sjálvstýrisflokkarnir samdir um, gamla sjálvstýri sum hinir 3 flokkarnir.

Tá ið tað tókst sum gamla sjálvstýrið er so helsligið av politiskari deydaraðslu fyri svikagerð sína móti javnaðarmonnum og serliga móti veljarum sínum við at fara arm í arm við Erlendi Paturssyni, Hákonu Djurhuusi og Knudi Vang út í loysingarpolitikkin av grímdum — sum ongatið í søguni — at tað ikki torir at kunngerða tann partin av landsstýrisstevnunni, sum viðvíkur stjórnarbroytingini, skulu vit eina ferð enn og eisini seinri so av og á taka henda partin upp aftur, so allir veljarar gamla sjálvstýrisins og fólkaplokkens við, ja alt Føroya fólk ikki skal vera í minsta iva um, hvat mál, hvør poli-

tikkur lá aftanfyrir gitanina av sjálvstýrislandsstýrinum.

Hetta er altoy fyrsti parturin av grundarlagnum fyri landsstýrissamgonguna millum

Tjóðveldið,
Fólkaplokkinn,
Framburðsflokkinn og
Gamla Sjálvstýrið.

Hann ljóðar so:

BRØYTINGAR Í HEIMASTYRIS LÓGINI
har undir yvirtøkur.

7. § Engin lóg, fyriskipan, kunngerð ella málumlanda sáttmáli kunnu setast í gildi í Føroyum, uttan so at hesar í sín heild eru samtyktar og kunngjardar eftir somu reglum, sum galda fyri lógtingslógir og tar av føroyskum myndugleikum settar fyriskipanir, kunngerðir og aðrar rettarreglur.

8. § 1. og 2. stk. óbroytt:
Í málum, ið bert viðvíkja Føroyum, hava føroyskir myndugleikar rætt til einsamallir at føra sam-

ráðingar og gera avtalur við onnur lond.

Í málum, ið hava tyding fyri Føroyar, hava føroyskir myndugleikar rætt til at hava umboðsmenn hjástandan, tá danskir myndugleikar samráðast og gera sáttmálur við onnur lond.

3. og 4. stk. verða tá strikað:
9. § Føroyingur er hann sum tá hann er føddur í hjúnarbandi, hevur faðir, føddan í Føroyum, sum tá hann er føddur uttan fyri hjúnarband, hevur móðir, sum er fødd í Føroyum.
(Framhald á 2. síðu.)

Yvirskot uppá 757 tús.

Stjórin fyri K. G. H. Christensen upplýsir, at yvirskotið hjá handlinum í 1962 er 757 tús. krónur.

Framleiðslan er nógv vaksin hjá Grønlandi í farna árið. Av tí sum útflutt verður, ferð 80 pst. á heims marknaðin, meðan 20 pst. verða seld til Danmarkar.

SILVURBRØDLEYP

Í dag kunnu hjúnini Elsebeth Maria og Ole Hans P. Hansen, Svinoy, halda silvurbrødleyp.

Spaak gevur de Gaulle av grovfilini

Belgiski uttanríkisráðgjafi, Paul Henri Spaak gevur de Gaulle av grovfilini fyri støðutakan hansara viðvíkjandi bretska limaskipinum í felagsmarknaðinum.

Spaak sigur bart út, at de Gaulle við at forða Onglandi í at verða limur hevur gjørt Europu eina ringa gerð.

Hann hefur, at hetta óvantað álop frá Frakklandi, bert kemur at gera ilt og at tað vil

føra við sær, at eitt sameint Europa verður av ongum.

Í belgiska senatinum hevur hann setti uppskot fram, um at hildið verður fram við at samráðast við Bretland og var hetta einmælt samtykt.

Í Frakklandi setti uttanríkisráðgjafi hann samstundis fram uppskot, um at Ongland gerst associated limur av felagsmarknaðinum.

Byggja stálskip fyri Íslendingar

STJÓRIN FYRI SKÁLA SKIPASMIÐJU OG VERKLEIÐARIN SAMRÁÐAST VIÐ ÍSLENDINGAR.

Stálskipabygging hjá okkum er nýtt fyrbrigdi. Tað er bert stutt síðan Tórshavnar skipasmiðja legði fyrri við hesi bygging. Men nú verða stálskip bygd eisini á Skála Skipasmiðju. Henda skipas-

miðja er nú so væl útgiord, at hon kann bjóða sær at byggja fyrri íslendingar javnbjóðis í prisi við norskar skipasmiðjur.

Stjórin fyri skipasmiðjunni Sofus Thomsen og verkleiðarin, norðmaðurin Haveland eru í lutun í Íslandi, har teir hava boðið íslendingum byggsáttmála.

Íslendingar byggja sjálvir stálskip, men tað hevur vist seg, at skipini teir byggja uttanlanda eru biligari, 34 skipasáttmálur eru gjordir uttanlanda við íslendingar.

Skipasmiðjan á Skála kann á-taka sær at byggja 3—4 skip um árið og prisin halda teir seg kunna seta ikki hægri enn norsku skipasmiðjurnar.

Tað er einki at ivast í, at hetta stóra áttakðið við tí stóru skipahöllini á Skála, fer at hava stóran tyding fyri føroyskt skipasmið og geva arbeiði til nógvur hendur.

Red Crusader-málið

endaði soleiðis í einum útgangsum føroyingar ikki høvdu vanta, tí allir vóru á einum máli um, at Sølling hevði borið seg at sum ein maður.

Vit sum aðrir duga ikki at fata dómin íð sigur, at hann ikki hevur uppfyllt reglurnar.

Men danir tapu jú við alheimsviðgerðina og hava so stutt bitt í gras.

Eftir okkara tykki skuldi bretska fiskiáttavurin verið sektaður sum Sølling etlaði.

Hvør er næstformaður

FØROYA FISKIMANNAFELAGS

Hesin spurningur er settur fram í seinasta Sosiali, og blaðið svarar: »Vit halda ... at ta einki formannssval for fram síðst, so mátti næstformaðurin, ið var (Karl Jaspersen, Tvøroyri), enn sum áður verið næstformaður.«

Hetta er ikki so, tí øð val eru fyri 3 ár. Til formannssvalið 1958 varð Karl Jaspersen uppstillaður í Suðuroy og Erlendur Patursson í Óluvu hinum sýslunum. (Hvør sýsla hevur rætt at stilla ein mann) Val fór fram, og Erlendur Patursson varð valdur til felagsformann og Karl Jaspersen til næstformann, tí áttaksmenn og næstformaður verða teir, ið hava næsta stemmu-tá eftir formanni.«

Til formannssvalið 1961 varð Erlendur Patursson uppstillaður í øl um sýslunum, men Karl Jaspersen varð ikki uppstillaður nakra staðni. Har var so bara eitt val-evni, Erlendur Patursson, sum er felagsformaður 1962/64, men næstformaður er eingin í hesum tíðarskeiði.

F. F.

Erlendur hevur talað

Setti vit, at hægst 5 % av Kjar-tans Mohrs atkvøðum atkvøðum stendur aftanfyrir ein loysingar politik, sum Kjar-tan Mohr hevur sett sitt navn til saman við hinum trimum sjálvstýrisflokkunum, so er høgt sett.

Allir Norðoyingar vita, at tað var ikki Kjar-tans politik, sum framburðsflokksins atkvøður vóru fyrri, men tær høvdu einans tað til endamáls at fáa ein serligan mann fyri smabygdirnar har norðuri, tí allir hinir høvuðskandidatarir vóru úr Klakksvík.

Tað sama var tilfel til flestu atkvøðum Kjar-tans Mohr alla aðra staðni uttan fyri Havnina.

Og sjálvt í Havnini vóru allra-fækstu av veljarum hansara veruligir sjálvstýrismenn og enn minni loysingarmenn.

So stutt hevur Kjar-tan Mohr als

ongan rætt at nýta sitt mandatt sum havnaði serligar nationalar sjálvstýrisfar veljarar.

Tá ið hann nú hevur spelt høvuðsrolluna í samráðingunum um at seta eitt sjálvstýrislandsstýri við ongum styttri máli enn reinar loysing, so veit eingin betri enn hann sjálvur, at hann hevur politiskt misbrúkt atkvøðu sína og
(Framhald á 2. síðu.)

Bein

Figgiarmeind lógtingsins hevði fund mikudagin. Her vóru avgerðirnar tiknar um hvøri stórv landsstýrismenninir sleppa at hava, ikki frættist um hetta fyrrenn formaður tingsins hevur fingið boði- ni — og sagt tinginum frá.